

Preussag Stahl AG
vastaan
Euroopan yhteisöjen komissio

Terästeollisuuden valtiontuet — Tukisuunnitelman ilmoittaminen —
EHTY:n tukisäännösten asianomaisten määräysten voimassaolon päättyminen —
Tukisuunnitelman toteuttaminen — Tuen yhteismarkkinoille soveltumattomuutta
koskeva ja tuen palauttamiseen velvoittava päätös — Perusteltu luottamus

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (laajennettu kolmas jaosto) 31.3.1998 II - 612

Tuomion tiivistelmä

- 1. Kumoamiskanne — Luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt — Suoraan ja erikseen luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä koskevat toimet — Tuen yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskeva ja tuen palauttamiseen velvoittava EHTY:n perustamissopimukseen liittyvä komission päätös — Valtiontukea saava yritys, joka ei ole nostanut kannetta tukea koskevan tutkimusmenettelyn aloittamispäätöksestä — Kanneoikeus (EHTY:n perustamissopimuksen 33 artikla)*
- 2. EHTY — Terästeollisuuden valtiontuet — Komission antama lupa — Alueelliset investointituet — Komissiolle asetettu, 31.12.1994 päättynyt määräaika päättää tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille — Komissiolla ei ole toimivaltaa hyväksyä tukea tämän päivämäärän jälkeen — Seuraus — Tuen soveltumattomuus yhteismarkkinoille (EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c kohta; komission päätöksen 3855/91/EHTY 1, 5 ja 6 artikla)*

3. *EHTY — Terästeollisuuden valtiontuet — Komission antama lupa — Alueelliset investointituet — Edellytykset — Tukisuunnitelmien ilmoittaminen säädettyssä määräajassa — Määräajan ylittäminen — Vaikutukset*
(Komission päätöksen 3855/91/EHTY 5 artikla ja 6 artiklan 1 kohta)
4. *EHTY — Terästeollisuuden valtiontuet — Lainvastaisen tuen takaisin periminen — Tuensaajien mahdollinen perusteltu luottamus — Luottamuksensuoja — Edellytykset ja rajoitukset*
5. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Perusteluvellisuuden laajuus — EHTY:n perustamissopimuksen nojalla tehdyt päätökset*
(EHTY:n perustamissopimuksen 15 artiklan 1 kohta)

1. Silloin kun tuen yhteismarkkinoille soveltumattomuutta koskevalla ja tuen palauttamiseen velvoittavalla komission päätöksellä on omia oikeusvaikutuksia, tukea saavalla yrityksellä on oikeus nostaa kumoamiskanne tällaisesta päätöksestä riippumatta siitä, onko se riittänyt päätöksen tukea koskevan tutkimusmenettelyn aloittamisesta.

2. Terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevista yhteisön säännöistä tehdyn päätöksen 3855/91/EHTY mukaan alueellisten investointitukien viimeiseksi maksupäiväksi vahvistettu päivämäärä 31.12.1994 on välttämättä viimeinen mahdollinen päivä, jolloin komissio voi päättää tällaisten tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Tämän määräajan päättymisen jälkeen tällaisia tukia ei voida enää pitää yhteismarkkinoille soveltuvina päätöksen 3855/91/EHTY 1 artiklan 1 kohdan perusteella, ja ne ovat siten EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c kohdan nojalla kiellettyjä.

Päätöksen 3855/91/EHTY määräykset huomioon ottaen siinä tarkoitetut tuet voidaan toteuttaa ainoastaan komission etukäteen antaman suostumuksen jälkeen. Toisin kuin EY:n perustamissopimuksen valtiontukia koskevat määräykset, joissa komissiolle annetaan pysyvästi oikeus päättää tukien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, päätöksessä 3855/91/EHTY vahvistettu poikkeus EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c kohdassa asetetusta tukien ehdottoman kiellon periaatteesta on ajallisesti rajoitettu ja sitä on näin ollen tulkittava sitäkin suppeammin, sillä päätöksen 11. perustelukappaleessa todetaan, että ”koska alueellisella investointituella on poikkeusluonne, olisi perustectonta ylläpitää sitä kauemmin kuin terästeollisuuden ajanmukaistamiseen tarvittava kausi, joka on arvioitu kolmeksi vuodeksi”.

3. Kuten terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevista yhteisön säännöistä tehdyn päätöksen 3855/91/EHTY menettelymääräysten systematiikasta ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdasta ilmenee, komissiolle on ollut tarkoitus antaa vähintään kuuden kuukauden määräaika päättää

ilmoitettujen tukisuunnitelmien soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

Koska komissiolla on oltava kyseisen päätöksen 5 artiklassa tarkoitettujen alueellisten investointitukien osalta vähintään kuusi kuukautta aikaa ennen määräajan päättymistä 31.12.1994, jotta se voisi aloittaa ja lopettaa menettelyn ennen tämän määräajan päättymistä, se ei ole enää 31.12.1994 jälkeen velvollinen tekemään päätöstä suunnitelman soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, jos tukisuunnitelma on ilmoitettu 30.6.1994 jälkeen.

4. Valtiontukea saavat yritykset voivat perustellusti luottaa tuen lainmukaisuuteen ainoastaan, jos tuki on myönnetty

menettelysääntöjä noudattaen, mistä huolellisen taloudellisen toimijan täytyy voida varmistua. Lisäksi yksityisellä oikeussubjektilla on oikeus vedota luottamuksensuojan periaatteeseen ainoastaan, jos sille on yhteisön toimielimen antamien täsmällisten vakuutusten vuoksi syntynyt perusteltuja odotuksia.

5. Päätöksen perusteluilla täytetään EHTY:n perustamissopimuksen 15 artiklan ensimmäisen kohdan edellytykset silloin, kun niissä on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistu komission päätöksen perustelut siten, että ensinnäkin asianomaisille selviävät sen syyt, jotta ne voivat puolustaa oikeuksiansa ja tutkia, onko päätös asianmukainen, ja toiseksi, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tältä osin valvoa päätöksen laillisuutta.